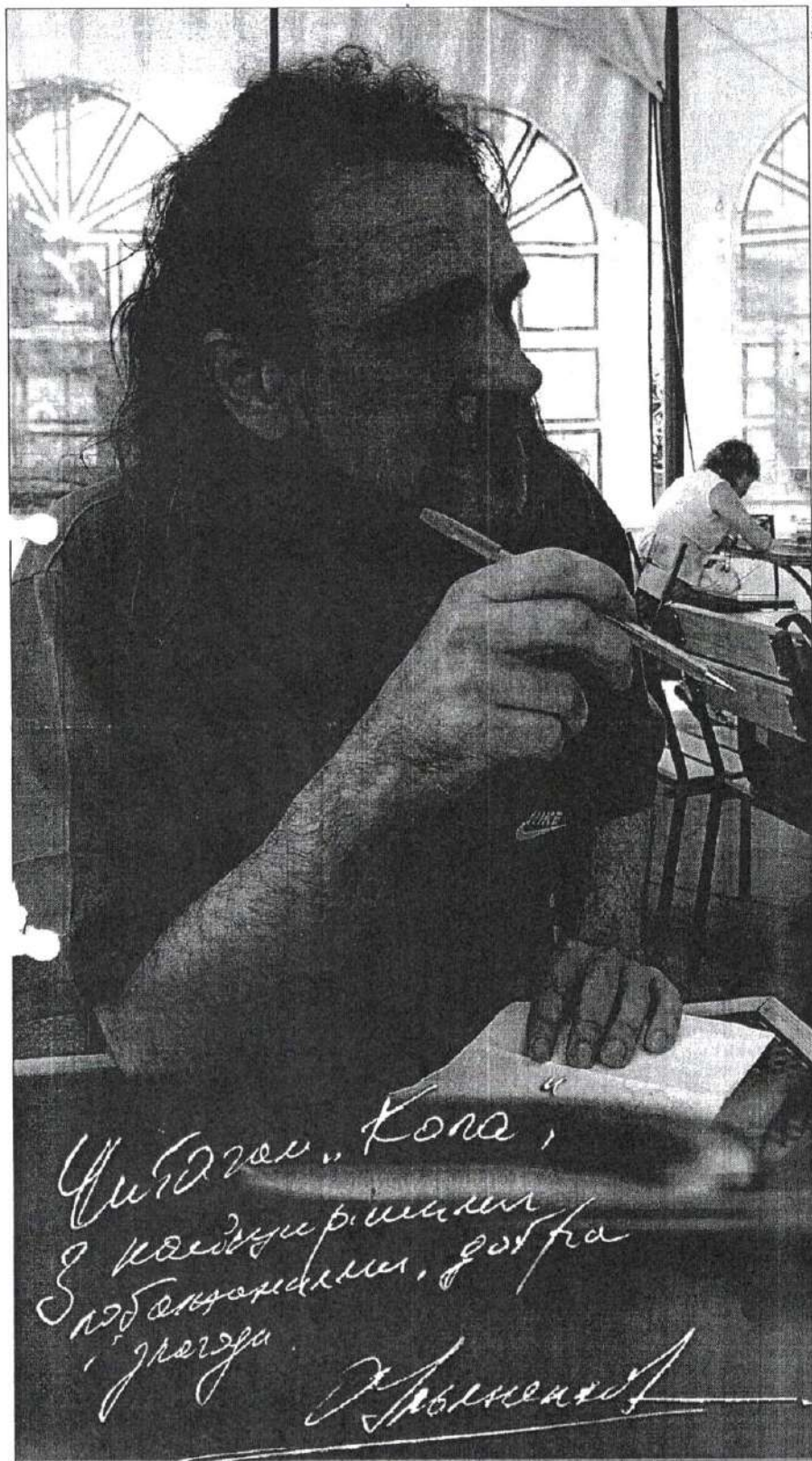

РОМАН ОЛЕСЯ УЛЬЯНЕНКА БУДЕ ПРИСВЯЧЕНИЙ РІДНОМУ ХОРОЛУ

СЕРГІЙ ШЕБЕЛІТ

Парадоксально, проте факт: найвідоміший сучасний письменник із Полтавщини Олесь Ульяненко, уродженець Хорола, котрий давно мешкає у Києві, залишається практично незнаним на малій батьківщині.

А тим часом його твори здобувають високі нагороди, регулярно виходять в Україні та зрідка за кордоном, про нього знімають телепрограми, запрошують на радіо. І все це відбувається на фоні безкінечних розповідей про «духовну столицю», котра впритуд не помічає свого талановитого сина (книжки Ульяненка з'явилися у полтавських магазинах зовсім недавно). Під час однієї з поїздок до столиці кореспондент «Кола» зустрівся із Олесем Ульяненком.

«У наших громадян у головах гуляє XVII сторіччя»

— Пане Олесю, пригадайте, як починали письменницьку діяльність?

— Це було у першому класі. Усе починалося з прози, піяких віршів. Перший твір був про шахи. Я його тихенько писав у зошит, ховав від батьків. А далі література причепилася, як зараза.

— Які автори були найулюбленішими в дитинстві?

— У мене дуже читаюча родина. Моя мама — лікар, вона має шикарну бібліотеку. Я читав усе те, що і мати, тому з улюбленими письменниками не складалося. Коли у Києві тільки чіплялися за Боліслава Пруста, а його твори вже попрочитував — у нас удома були старі видання.

— Як відбувся прихід у велику літературу?

— Із точки зору обивателя, все виходило досить легко. Після того як приїхав до Києва, у мене нічого в ящику не залежувалося.

— Що було надруковане першим?

— Дебютною була «Зимова повість», написана 1989 року. Це, як зараз модно говорити, екзистенційний роман, толенький, на 70 сторінок. Тоді мені здавалося, що цей твір — фантазмагорія, а виявилось — просто реальність.

— Ваш роман «Сталінка» 1997 року здобув Малу Шевченківську премію. Це був єдиний випадок вручення подібної відзнаки?

— Так, справді. Мені тоді було 34 роки, а на здобуття премії розглядалися кандидатури віком 50-70 років. Тим більше «Сталінка» на той момент ще не була видана окремою книжкою — публікувалася лише у журналі «Сучасність».

— Після «Сталінки» у вас пішла серія зовсім інших романів. Як відбувся такий перехід?

— «Сталінку» можна назвати предтечею всіх моїх подальших романів. Вона стала тією вихідною точкою, де я конкретно намацав необхідний стиль. До того

часу йшла література не те щоб продвинута, а інтелектуальна, з містичними прибабками, проте вона була дуже кулурною. До речі, у Львові найбільшим попитом користуються «Сталінка», «Зимова повість» і «Богемна рапсодія», бо тенденції львів'яни просто лякаються моїх подальших романів, які стали жорсткішими.

— Ваші твори часто називають «чорнушими». Можете це заперечити?

— Я не хочу ні підтверджувати, ні спростовувати це. Коли наш інтелектуальний читач бачить лише конкретні вбивства, то це поверхня. Тих же Буковського, Селіна чи Генрі Міллера хочуть приперти на стежу «чорнухи», проте це зовсім інше — потужна інтелектуальна література. Просто у наших громадян у головах XVII сторіччя гуляє.

«На батьківщину мені гріх жалітися»

— Кого з українських письменників ви виділили б?

— Юрій Андрухович, Сергій Жадан, Павло Вольвач цікаво пишуть. Ці імена постійно на слуху, а цього потрібно якось заслужити. Якщо тебе не помічають, значить ти нічого не робиш.

— Один із останніх ваших романів «Хрест на Сатурні» відверто попсовий. Поясніть, чому так?

— Я написав його як сценарій до фільму, проте щось не складалося з коштами. Режисер Володя Тихий повірив чесному слову якихось людей і передав матеріал до Москви. А мені треба було швиденько застобити ділянку, бо Москва безапеляційно і нахабно краде ідеї. Фільм поки не з'явився, але думаю, що незабаром вийде на екрані. Наступні романи будуть іншими, я пробує себе у різних площинах. Восени в журналі «Кур'єр Кривбасу» вийде новий твір «Квіти Содому». Кажуть, пара людей падали навзніч, коли його читали.

— Додому, на Полтавщину, давно приїжджали?

— Колись Полтавщина викликала у мене великий жах, якась така гнітюча атмосфера була, а нещодавно я два тижні побув у Хоролі, і мені дуже сподобалося. Я там півроману нового написав, виключно про Хорола. Він називатиметься «Марго». У мене буде трилогія з жіночими іменами: «Альма», «Марго» і ще якесь ім'я.

— Чи вірите у творчий потенціал Полтавщини?

— У нас талановиті, красиві люди. Просто упродовж останніх двадцяти-тридцяти років Полтавщина була дуже опущеною, забитою. Процвітав колгоспний дух: сало, свині — і все. Той, хто читав по селах книжки, був якоюсь дивною людиною. Наш народ уєв час гнути, та не зігнути. Подивись, які дівчата красиві. Тому на батьківщину мені гріх жалітися. Просто останні п'ятнадцять-двадцять років я там некомфортно почувався. Чому, і сам не знаю. Навіть ні з ким було не те що поговорити, а й чарку випити.

► ДОВІДКА

Олесь Ульяненко — прозаїк, есеїст

Народився пан Ульяненко 8 травня 1962 року в Хоролі Полтавської області. Навчався у Лубенському медучилищі, моршколі (закінчив у 1980). Працював на шахті, а також електриком, слюсарем, монтажником, вантажником, служив у війську. Згодом співпрацював із часописами та телебаченням. Лауреат премії «Благовіст»

(1995), Малої Шевченківської премії (1997). Член Спілки письменників України й Асоціації українських письменників. Автор романів «Зимова повість», «Сталінка», «Богемна рапсодія», «Вогненне око», «Син тіні», «Знак Саваофа», «Дофін Сатани», «Хрест на Сатурні» та ін. Живе і працює в Києві.

*Читайте «Кола» з найбільшими любовниками, добрими друзями
Ольга Ульяненко*